

INTERESSANT LESING: Abbe Sigrid Haugset har studert hytteeiere i Verran.

Studerer hytteeiere

VERRAN

Hytteeiere har ingen interesser i å opponere mot regler så lenge de underbygger rekreasjonsverdien og vanlig bruk som allmenn ferdsel og høsting. De er relativt tolerante overfor inngrep, hvis de blir «hørt», viser en studie av hytteeiere i Verran kommune, gjennomført av Anne Sigrid Haugset ved Trøndelag Forskning og Utvikling.

Lover er ikke alltid nok for å få til ønsket atferd i utmark. Uformelle regler og sosiale normer kan ha vesentlig betydning for atferden.

– Formell utmarksforvaltning kan i enkelte tilfeller være kontroversiell, og hytteeiere forholde seg aktivt og strategisk til regler, sier Anne Sigrid Haugset, Motstand, uthuling og privat fortolkninger kan undergrave formelle regler.

Bruk, vern og forvaltning av norsk utmark reguleres av en rekke formelle regler, mange av relativ ny karakter. I praksis hender det at formelle lover kolliderer med normer, gamle lokale praksiser og brukerne av utmarka sin oppfatning av hva som er rett og rimelig.

Vi registrerer uenighet og konflikter for eksempel i verneprosesser og rovdyrforvaltning. Men vi vet forholdsvis lite om når og hvordan formelle og uformelle institusjoner virker på hverandre i utmarksforvaltningen.

Menneskesentrert

– Hytteeierne verdier er nært knyttet til et antroposentrisk – menneskesentrert – natursyn, sier Haugset. Forvaltningen er enkelte ganger knyttet til verdier av mer økosentrisk karakter – at naturen er viktig i seg selv – noe som kan være vanskeligere og

forstå og akseptere.

– For øvrig har hytteeierne en praktisk gjensidighetstilnærming til regler, sier Haugset. De tar hensyn til og tilpasser seg både naboer og forvaltningen, men forventer at det kan finnes praktiske gjensidig tilpasninger der det er naturlige

Opptre strategisk

Natursynet og verdiene påvirker bruken av naturen. Hytteeierne i Verran opptre som strategiske aktører – det som fremmer deres verdier best – når det blir konflikt mellom formalreglene og oppfatningen av hva som er riktig. Dette gjør de på tre ulike måter: Tilpasser seg innenfor de formelle reglene, tar opp kampen mot lover og regler eller velger å se bort fra enkelte formelle regler.

– Opplevelsen av reell medvirkning gir regler og ordninger langt mer legitimitet blant hyttefolket enn dersom reglene var blitt innført kun utenfra, sier Haugset

– Når hytteeierne overser regler er det gjerne knytte til oppfatninger om at man har hevdvunne rettigheter. For eksempel ser man i Verran at man på noen områder mener at bygdefolket har allmenningsrettigheter, sier Haugset.